

N:o 60.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående anslag för uppförande af en byggnad, inrymmande matsalar m. m., å gården till sjömanskårens kaserner i Carlskrona; gifven Stockholms slott den 6 mars 1899.

Under åberopande af bilagda protokoll öfver sjöförsvärens ärenden för denna dag, vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen,

att på extra stat för år 1900 bevilja ett anslag af 210,000 kronor dels för uppförande å gården till sjömanskårens kaserner i Carlskrona af en byggnad, inrymmande matsalar för det i kasernerna förlagda manskapet, kokhus, förrådsrum, boningsrum för skaffningsunderofficeren och kasernkockarne samt varmbadhus, dels för anordnande å annat ställe af lokaler till ersättning för dem, som nu inrymmas i en på den afsedda platsen för den nya byggnaden befintlig trähuslänga.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

G U S T A F.

Gerh. Dyrssen.

*Protokoll öfver sjöförsvarsärenden, hållet inför Hans Kongl.
Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms
slott den 6 mars 1899.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve DOUGLAS,
Statsråden: herr friherre ÅKERHIELM,
 WIKBLAD,
 friherre RAPPE,
 ANERSTEDT,
 VON KRUSENSTJERNA,
 grefve WACHTMEISTER,
 CLAËSON,
 DYRSSEN.

Departementschefen, statsrådet Dyrssen anförde i underdånighet:
I kommandantens vid flottans station i Carlskrona den 31 oktober
1895 till stationsbefälhafvaren afgifna berättelse öfver underlydande
personals tjenstbarhet m. m. anfördes beträffande de för manskapet
afsedda matsalarna inom sjömanskårens kaserner i Carlskrona följande.
Den del af kasernerna, som blifvit till matsalar för manskapet
upplåten, vore dertill högst olämplig. Dessa salar hade nemligen fått
sin plats i bottenvåningen i kasernen n:o 2, der golfvet låge direkt

på marken, till större delen 1 à 2 fot lägre än den utanför varande gatan. Härtill komme, att rummen vore endast 2,44 à 2,45 meter höga, med låga, invid marken belägna fönster. Någon ordentlig vädring, isynnerhet under kall och fuktig väderlek, vore därför icke möjlig, i följd hvaraf en osund, fuktig, af matlukt bemängd luft der ständigt vore rådande. Salarne vore derjemte så mörka, att under den mörka årstiden, när manskapet inkommit uti dem, man till och med midt på dagen hade svårt att urskilja hvad som funnes på borden, hvarför gasen måste tändas äfven vid middagens intagande. Isynnerhet vore detta förhållandet i den norra matsalen, dit solen aldrig inkomme. Matsalarnes storlek vore ej heller tillräcklig, hvilket föranledt att vid större inkasernering äfven exercishuset måste användas vid manskapets måltider. — Att matsalarna vid kasernernas ombyggnad förlades i bottenvåningen, torde hafva varit en tillfällighetsåtgärd, som berott deraf att man ansåg sig icke kunna minska på logementsutrymmet och att bottenvåningen med sin ringa höjd och sitt osunda läge icke vore lämplig till boningsrum, hvadan något annat val då för tillfället ej fans än att till denna våning förlägga matsalarna, hvarigenom en förbättring i dåvarande förhållandet åtminstone erhöles. Några särskilda matsalar funnos nemligen ej då, utan manskapet intog sina mål i exercishuset, å kokhusvinden eller i logementen. — Som ljusa och tidsenliga matsalar vore af stor betydelse för manskapets trefnad och behofvet deraf med hvarje år allt mera gjorde sig gällande vid jemförelse med huru annat inkaserneradt kronans manskap hade för sig ordnadt, hade kommandanten ansett sig böra påpeka de omförmälda bristerna och till deras afhjelpande föreslå, att å kaserngårdens östra del uppfördes en byggnad, som förutom matsalar äfven borde innehålla kokhus, förrådsrum, boningsrum för skaffningsunderofficeren och kasernkockarne samt varmbadhus, som nu saknades.

Med anledning af denna kommandantens framställning anmodade stationsbefälhafvaren varfschefen vid stationen att låta på grund af den i nådiga brefvet den 2 juli 1875 fastställda allmänna plan för ordnandet af flottans kaserntomt i 8:e kvarteret uppgöra förslag till uppförande af den ifrågasatta byggnaden. Då derjemte, om byggnaden skulle uppföras å dertill föreslagen plats, erfordrades inredning af sprutbod, afträdeshus och vedbodas m. m. i stället för dem, som inrymdes i den å platsen för den föreslagna byggnaden nu befintliga trähuslängan, lät stationsbefälhafvaren äfven uppgöra förslag till sådana ändringar i kasernen n:o 2, i östra kokhuset och i s. k. nya kokhuset, att ersättning för lägenheterna i nämnda trähuslänga der kunde beredas.

Enligt de sålunda uppgjorda förslagen beräknades kostnaden för nybyggnaden till 203,270 kronor och kostnaden för ändringar af redan befintliga byggnader till 4,825 kronor.

Med skrifvelse till marinförvaltningen den 29 augusti 1896 öfverlemnade stationsbefälhafvaren de till detta ärende hörande ritningar och kostnadsförslag samt öfriga handlingar, dervid stationsbefälhafvaren, jemte vitsordande af att den ifrågasatta byggnaden för matsalar m. m. vore af behovet synnerligen påkallad, förklarade sig icke hafva annat att erinra mot varfsmyndigheternas förslag, än att den i kostnadsförslaget upptagna posten 33,875 kronor 58 öre för oförutsedda utgifter och varfvets tilläggsprocent syntes kunna i betydlig mån minskas.

Marinförvaltningen ansåg sig emellertid icke böra i sin underdåniga skrifvelse den 18 september 1896 angående utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel år 1898 böra ifrågasätta äskande af anslag för ändamålet, enär dessförinnan behof af extra ordinarie anslag för andra ändamål borde tillgodoses.

I skrifvelse till marinförvaltningen den 31 augusti 1898 erinrade stationsbefälhafvaren, under återopande af sin skrifvelse den 29 augusti 1896, att de nuvarande matsalarna med läge i jordvåningen och med sina mörka, trånga samt af synnerligen dålig och unken luft fyllda lokaler näppeligen länge kunde för sitt ändamål användas.

Marinförvaltningen anförde i sin underdåniga skrifvelse den 16 sistlidne september angående utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel för år 1900, att marinförvaltningen vid hvad af stationsbefälhafvaren blifvit anfördt icke hade annat att erinra, än att någon betydligare nedläggning af kostnaden genom uteslutande af varfvets omkostnadsprocent (den s. k. varfsprocenten) knappt syntes kunna beräknas, emedan en sådan uteslutning i allmänhet endast innebure, att de varfvets allmänna utgifter, hvilka dessa procent afsåge att betäcka, blefve, för så vidt anginge det ifrågavarande arbetet, öfverflyttade på andra anslag, hvilket åter icke kunde vara med en riktig hushållning öfverensstämmande; härmed likväl icke sagdt, att ej någon mindre del af dessa procent kunde uteslutas.

Af stationsbefälhafvaren hade marinförvaltningen inhemtat att kostnadsbeloppet för nybyggnaden 203,270 kronor, borde till följd af höjda materialkostnader, särskildt å murtegel, ökas till 207,000 kronor.

På grund häraf hemställde marinförvaltningen, att Kongl. Maj:t täcktes i nådig proposition till 1899 års Riksdag äska dels för uppförande å gården till sjömanskårens kaserner i Carlskrona af en byggnad, inrymmande matsalar för det i kasernerna förlagda manskapet, kokhus, förrådsrum, boningsrum för skaffningsunderofficeren och kasern-

kockarna samt varmbadhus, dels för anordnande å annat ställe af lokaler till ersättning för dem, som nu inrymdes i en på den för matsalarna m. m. afsedda platsen befintlig trähuslänga, ett anslag å extra ordinarie stat af 210,000 kronor.

Såsom jag i mitt anförande till statsrådsprotokollet den 13 sistlidne januari i underdånighet omförmälde, syntes mig kostnaden för de sålunda föreslagna åtgärderna vara väl hög, hvarför jag i skrifvelse till marinförvaltningen den 11 i samma månad anmodade detta embetsverk att taga i öfvervägande, huruvida icke denna kostnad skulle kunna genom enklare anordning af de föreslagna byggnaderna eller annorledes nedbringas, samt att, sedan utredning i nämnda hänseende blifvit verkställd, inkomma med förnyadt förslag i ämnet.

Sedan i anledning häraf marinförvaltningen remitterat detta ärende till stationsbefälhafvarens i Carlskrona yttrande, har denne, som anmodat varfschefen vid stationen att i samråd med kommandanten derstädes verkställa den begärda utredningen, med skrifvelse till marinförvaltningen den 21 nästlidne februari öfverlemnadt tre af chefen för stationens ingenjördepartement den 6, 16 och 20 i samma månad till varfschefen afgifna yttranden rörande ifrågavarande byggnadsförslag; och inhemtas af dessa yttranden, att genom vidtagande af vissa förändringar med den utvändiga putsningen, yttertaket täckning, badrummen och invändig målning af väggarna kostnaden för nybyggnaden å kaserngården kunde nedbringas från förut beräknade 207,000 kronor till 195,540 kronor. För egen del har emellertid stationsbefälhafvaren förklaradt sig icke kunna godkänna de för nedsättning af byggnadskostnaderna ifrågasatta förändringarna, hvilka enligt hans uppfattning icke i längden komme att medföra besparing, då underhållskostnaden för byggnaden till följd af förändringarna antagligen skulle blifva större än om byggnaden uppfördes efter ursprungliga förslag; hvarjemte, om väggarnes invändiga målning utfördes med slamfärg i stället för med oljefärg, renhållningen af desamma icke kunde göras lika fullständig. Slutligen har stationsbefälhafvaren erinrat, att, derest varfsprocenten — hvilken i den ursprungligen beräknade kostnaden, 207,000 kronor, inginge med 18,243 kronor 51 öre och i det nyssnämnda mindre kostnadsbeloppet med 17,406 kronor 76 öre — icke skulle beräknas, kostnadssummorna kunde nedsättas, i ena fallet till 188,756 kronor 49 öre och i andra fallet till 178,133 kronor 24 öre.

Marinförvaltningen, som i embetsskrifvelse den 24 sistlidne februari, med öfverlemnande af de till ärendet hörande handlingar, afgifvit eget yttrande i frågan, har dervid anført följande.

Den gjorda utredningen i ärendet visade, att någon nedsättning i de beräknade kostnaderna för ifrågavarande högst nödvändiga byggnadsföretag icke ansetts kunna vinnas på annat sätt än genom att en del smärre arbeten å byggnaden utfördes med billigare och sämre material m. m. samt att bestämmelse utfärdades om att varfsprocenten ej skulle utgå. Då emellertid genom den förra åtgärden kostnaderna för detta jämförelsevis rätt stora byggnadsföretag i allt fall ej skulle kunna nedbringas med mera än 11,460 kronor och, såsom stationsbefälhafvaren jemväl anmärkt, kostnaden för byggnadens underhåll m. m. skulle blifva större genom en del arbetens utförande på det ifrågasatta billigare sättet, ansåge sig marinförvaltningen af denna anledning ej kunna föreslå någon nedsättning i kostnadsberäkningen. I fråga om eftergifvandet af varfsprocenten hade marinförvaltningen ej funnit någon grund till att, derest arbetet skulle utföras genom varfvets försorg, frånsä dessa afgifter, hvilka för arbetenas bedrivande inom varfvet vore oundgängliga; och hänvisade marinförvaltningen i öfrigt till hvad härutinnan blifvit anfördt i dess förutnämnda underdåniga skrifvelse den 16 september sistlidna år.

Då härtill komme, att under nu rådande konjunkturen kostnaderna för såväl materialier som dagsverken vore i ständigt stigande och att till följd deraf den beräknade kostnaden, enligt marinförvaltningens tanke, vare att anse snarare såsom för låg än för hög, kunde marinförvaltningen icke föreslå någon minskning i den af embetsverket öfverlemnade kostnadsberäkningen, utan ville, med framhållande ånyo af det trängande behovet af ifrågavarande byggnader, endast upprepa sin i nyssnämnda skrifvelse den 16 september sistlidna år gjorda underdåniga hemställan i ämnet.

Då af hvad i detta ärende förekommit synes mig framgå dels att det föreslagna byggnadsföretaget är af ett oafvisligt behof påkalladt, dels att i den härför beräknade kostnaden ej kan göras sådan nedsättning, som kan anses medföra någon verklig besparing, dels ock att intet giltigt skäl förefinnes för att ur kostnadsberäkningen utesluta den på byggnadsföretaget belöpande varfsprocenten, finner jag mig böra biträda marinförvaltningens i ämnet gjorda hemställan och tillstyrker följaktligen, det Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att på extra stat för år 1900 bevilja ett anslag af 210,000 kronor dels för uppförande å gården till sjömanskårens kaserner i Carlskrona af en byggnad, inrymmande matsalar för det i kasernerna förlagda manskapet, kokhus, förrådsrum, boningsrum för skaffningsunderofficeren

och kasernkockarne samt varmbadhus, dels för anordnande å annat ställe af lokaler till ersättning för dem, som nu inrymmas i en på den afsedda platsen för den nya byggnaden befintlig trähuslänga.

I departementschefens förevarande hemställan instämde statsrådets öfrige ledamöter; och behagade Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten i nåder gilla och bifalla hvad statsrådet sålunda hemställt samt befallde, att i enlighet dermed nådig proposition skulle till Riksdagen aflätas af den lydelse bilagan vid detta protokoll utvisar.

In fidem:

R. Sundin.
